

HAPİSHANENİN AKADEMİYE YANSIMASI: HAPİSHANE KONULU ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ VE İLETİŞİM ODAKLI HAPİSHANE ÇALIŞMALARI

THE REFLECTION OF THE PRISON TO THE ACADEMY: BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF PRISONAL STUDIES AND COMMUNICATION FOCUSED PRISON STUDIES

Arda Umut SAYGIN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

İletişim Fakültesi

Gazetecilik Bölümü

arda.saygin@hbv.edu.tr

ORCID: 0000-0002-5103-4636

ÖZ

Geliş Tarihi:

11.08.2021

Kabul Tarihi:

16.01.2023

Yayın Tarihi:

31.03.2023

Anahtar Kelimeler

Hapishane,
Lisansüstü tezler,
Akademik makaleler,
Bibliyometrik analiz.

Keywords

Prison, Graduate
theses, Academic
articles, Bibliometric
analysis.

Sosyolojik bir gerçek olan hapishanelerin ne derece akademik ilgi gördüğünü sorgulayan bu çalışmada, Türkiye’de hapishane konusunda yazılmış olan lisansüstü tezlerin ve makalelerin bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenerek genel eğilimlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Tez ve makale başlıklarının içerisinde “hapishane”, “cezaevi” ve “ceza infaz kurumu” kelimelerinin bulunduğu çalışmaların analizinin yapıldığı bu çalışmada Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi’nden ulaşılabilen 184 lisansüstü tez; Dergi Park veri tabanından ulaşılabilen 64 makale incelenmiştir. Araştırmanın yürütüldüğü 184 lisansüstü tez, yapıldıkları yıla, üniversiteye, enstitüye, anabilim dalına, yazıldığı dile, çalışma alanlarına, araştırma yöntemi ve veri toplama tekniğine gibi çeşitli kategorilere göre incelenmiştir. 64 makale ise yine yazıldıkları dile, yıla, yayımlandıkları dergilerin alanına, yazar sayısına ve unvanına, araştırma yöntemi ve veri toplama tekniği gibi çeşitli kategorilere göre incelenmiştir. İnceleme neticesinde tezlerin genellikle Türkçe dilinde, yüksek lisans seviyesinde, sosyal bilimler alanında yer alan sosyoloji, tarih, psikoloji, anabilim dallarında çalışıldığı tespit edilmiştir. Mahkûm psikolojisi, hapishane tarihi, hapishane sosyolojisi ise en çok çalışılan konular olarak belirlenmiştir. Makalelerin ise yine Türkçe dilinde, sosyal bilimler alanındaki dergilerde, hapishane tarihi ve hapishane edebiyatı konularında nitel yöntemlerden yararlanarak yazıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca, çalışmada iletişim fakültesi çatısı altında yazılan tezler ve iletişim temalı akademik dergilerde yayınlanan makaleler ayrıca incelenmiştir.

ABSTRACT

This study questions the academic interest to prisons that a sociological fact and is aimed to determine the general tendencies of prison subjected postgraduate theses’ and articles’ written in Turkey by using the bibliometric analysis method. In this study, the bibliometric analysis of the studies in which the words “prison”, “jail” and “penal institution” are included in the thesis and article titles, 184 postgraduate theses that can be accessed from the Higher Education Institution (YÖK) National Thesis Center; 64 articles that can be accessed from the Dergi Park database were examined. 184 graduate theses were examined according to various categories such as the year, the university, the institute, the department, the language, the research method, the data collection technique and the fields of study. 64 articles were also examined according to various categories such as the language they were written, the year they were published, the field of the journals they were published in, the number and title of the authors, the research method used and the data collection technique. As a result of the examination, it has been determined that theses are generally studied in Turkish, at graduate level, and in the field of social sciences such as sociology, history, psychology. Prisoner psychology, prison history, and prison sociology were determined as the most studied subjects. It was determined that the articles were written in Turkish, in social sciences journals, on prison history and prison literature, using qualitative methods. Besides, in the study, theses written under the roof of the faculty of communication and articles published in academic journals with the theme of communication were also examined.

DOI: <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.981552>

Atıf/Cite as: Saygın, A. U. (2023). Hapishanenin akademiye yansımaları: Hapishane konulu çalışmaların bibliyometrik analizi ve iletişim odaklı hapishane çalışmaları. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 13(1), 1-19.

Giriş

Hapishaneler ya da resmi söylemle cezaevleri, bir diğer deyişle cezalandırmanın mekânsal durakları (Othmani, 2003: 60) tarih boyunca birçok kültürde var olmuş ve suçlu olduğu düşünülen kişiler buralarda kapatılarak cezalandırılmıştır. Toplumların bedene yönelik şiddet uygulamak suretiyle gerçekleştirdikleri cezalandırma pratiği, zaman içerisinde ceza hukukunun gelişmesiyle hürriyeti bağlayıcı cezalara dönüşmüştür. Hapishanenin tarihçesi de bu dönüşümle birlikte başlamış (Demirbaş, 2010: 3-5) ve hapishaneler zamanla toplumların biçimsel cezalandırma pratiklerinde birincil role sahip olmuştur (Bahar, 2010: 41). Dolayısıyla hapishaneler, toplumsal bir gerçeklik olarak karşımızda durmaktadır. Bu gerçeklik hapishaneyi deneyimleyen edebiyatçıların çeşitli eserleriyle edebiyat dünyasına yansıdığı gibi, hapishane olgusuna dışarıdan bakan, hapishaneyi bir “sorun” olarak ele alan, öznel olarak bu soruna yönelen ve veri toplayarak bu sorunu araştıran araştırmacılarla da bilimsel çalışmalara konu olmaktadır. Bilimsel çalışmaların hapishaneyi merkeze alması ise ilgili alanlara farklı bakış açısı kazandırması, yeni çalışmaların önünü açması, ilgili kurum ve kuruluşlara yeni politikalar oluşturmaya katkıda bulunması bakımından oldukça önem arz etmektedir.

Literatürde farklı alanlarda ve disiplinlerde yazılmış olan lisansüstü tezlerin (Bayın, 2015; Santaş, 2017; Ökten ve Akman, 2018; Yurdakul, 2018; Sonsel, 2018; Şahin ve Görgülü, 2020; Beyazıt, 2015) ve makalelerin (Kumbasar, 2019; Çelik ve Canoğlu, 2019; Toraman ve Aslantaş Ateş, 2020) bibliyometrik ve içerik olarak incelenmesi suretiyle yapılan birçok akademik çalışma bulunmaktadır. Bununla birlikte, yine belirli bir alan ve disiplindeki akademik tez ve makaleleri bir arada inceleyen nicel çalışmalar da mevcuttur (Demir, 2018; Zeren ve Kaya, 2020); Örs ve Çillioğlu, 2021). Bu çalışma da, hapishane alanına odaklanmakta ve hem daha ayrıntılı çalışmalar olmalarından dolayı akademik tezleri hem de daha spesifik çalışmalar olmalarından dolayı akademik makaleleri odağına almaktadır.

Çalışmada, “hapishane”, “cezaevi” ve “ceza infaz kurumu” kelimeleri Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi’nde yer alan tezlerin ve Dergi Park akademik makale veri tabanında yer alan makalelerin başlıklarında aranmış ve tespit edilen 184 lisansüstü tez ve 64 akademik makale çeşitli kategoriler bağlamında bibliyometrik analize tabi tutulmuştur. Çalışma, hapishane konusunda hazırlanan lisansüstü tezlerin ve akademik makalelerin hangi dilde, hangi yıllarda, hangi konuları merkeze alarak, hangi yöntem ve veri toplama teknikleri kullanarak yapıldığını ortaya koymak ve genel eğilimleri tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Bununla birlikte çalışmada, makale yazarlarının ve lisansüstü tez danışmanlarının unvanları gibi değişkenlerin yanı sıra, lisansüstü tezlerin hangi üniversitelerde, hangi enstitülerde, hangi anabilim dallarında ve hangi düzeyde yapıldığı ile akademik makalelerin kaç yazar tarafından yazıldığı ve hangi bilimsel alanda yayın yapan dergilerde yayımlandıkları gibi sorulara da cevap aranmıştır. Hapishane konusundaki alan yazınında mevcut olan lisansüstü tezlerin ve makalelerin toplanıp sınıflandırılmasının ve konuya dair araştırılmış ve henüz incelenmemiş yönlerin ortaya konulmasının bu konuda yapılacak sonraki araştırmalara ışık tutacağı ya da en azından araştırmacılara bir bakış açısı kazandıracağı düşünülmektedir.

Hapishane ve Bilgi İlişkisi

Foucault kendi iktidar analizinde “egemen iktidar” ve “disipliner iktidar” ayrımı yapar. Bu ayrımın merkezinde ise bilgi yer alır. Egemen iktidar 15. ve 18. yüzyıllar arasında henüz bilgi disiplinlerinin bulunmadığı iktidar anlayışıken; disiplinler iktidar bilgi oluşturabilen, kendi söylemlerini ve bilgi alanları yaratıp yayabilen iktidar anlayışıdır (Foucault, 2005: 115). Bu yeni iktidar anlayışı sürekli olarak kendisine yeni bilgiler katan, hemen her alanda enformasyon biriktiren ve bunları kullanan bir iktidar anlayışıdır. Öyle ki, Foucault’a göre iktidar işleyebilmek için sürekli bilgi yaratır ve bilgi de iktidar etkilerine yol açar, yani “bilgi olmadan iktidarın sürdürülmesi olanaksızdır, bilginin iktidar doğurması olanaksızdır” (2015: 35-36). Bir diğer deyişle, bilgi hem gücü elinde tutanlar tarafından kontrol edilen bir olgudur, hem de iktidarın kendisidir. Egemen iktidar anlayışı bir yasa düzenine işaret ederken; disiplinler iktidar nüfusun da artış göstermesiyle birlikte “toplumsal grupları tanımlamak, kontrol etmek ve sayılarını plânlamak için yeni bilgi tipleri” geliştirmeye işaret etmektedir (Slattery, 2008: 477). Bu sebeple, Foucault’ya göre egemen iktidar anlayışından disiplinler iktidar anlayışına geçildiğinden itibaren yasa dünyasında değil, bilgi aracılığıyla düzenlenen bir dünyada yaşamaktayız. Bilginin beslediği ve ortaya çıkardığı bu yeni iktidar anlayışı çeşitli teknik ve mekanizmalar kullanır. Bu tekniklerden biri disiplinken; mekanizmalardan biri de hapishanelerdir. Disiplin tekniklerinin geliştirildiği toplumsal kurumlardan bir tanesi de hapishaneler

olmuştur. Her iki kavram da birer bilgi sistemi olarak yeni iktidar anlayışının ürünü olarak ortaya çıkmışlardır.

Egemen iktidar anlayışından disipliner iktidar anlayışına geçişte hapishaneler de içerisine suçlu ya da suçlu olduğu düşünülen kişilerin bulunduğu basit bir kapatılma mekânı olmaktan çıkmışlardır. Hapishanelerde bilgi sistemlerinin kullanılmaya başlamasıyla kapatılanlar sürekli gözetim neticesinde bilginin nesnesi haline gelmişler, hapishaneler de cezalandırmanın yanı sıra birer ıslah ve eğitim mekânına evrilmişlerdir. Bu evrimde disiplinin bilgiye yaslanarak işlevsel bir şekilde kullanılması belirleyici olmuştur. Foucault, bedenlerin en eski zamanlardan itibaren terbiye edilmeye ve itaatkar kılınmaya çalışıldığından söz eder. Disipliner iktidar ise bu eylemleri daha incelikli, daha verimli ve daha az maliyetle gerçekleştirmektedir. Disiplin, bedeni sarmalayıp onun derinine kadar inmekte ve bedeni itaatkâr hale getirmektedir. Söz gelimi, hapishaneler içerisinde kapatılan kişileri zaman kullanımını öğretmekle disiplini ederler. Kapatılanların ne zaman sayılacakları, ne zaman aileleriyle görüşecekleri belirlenmiştir ve onlardan beklenen bunlara uymalarıdır. Uymadıkları takdirde çeşitli cezalarla cezalandırılacakları da tüm hapishane nüfusu tarafından bilinmektedir. Bu da onların ıslah olup normalleşmelerine olanak tanımaktadır. Ayrıca, hapishanelerde kusursuza yakın tasarlanmış bir gözetim sisteminin olduğu kapatılan kişiler tarafından bilinmekte ve sürekli gözetleniyor olma hali/hissi disipline olma süreçlerine etki etmektedir. Hapishanelerdeki gözetim sistemi yalnızca kapatılanları değil, kapatılanları gözetleyenleri de gözetleyecek kadar iyi tasarlanmıştır. Öyle ki Foucault, iktidarın kendini bile denetlediğini, gözetim teknikleriyle elde edilen bu bilgilerden de disiplinin doğduğunu düşünür. Hapishanelerdeki disiplini de “aynı anda hem gözetime hem de gözlem altında tutmaya” olanak sağlayan yani tabii olma durumu yaratan bir mimari yapı olan Panopticon ile sembolleştirir. Ona göre disiplin; teknikler, uygulamalar ve hedefler içeren bir teknoloji ve iktidar icra etmenin bir tarzıdır (Foucault, 2017: 263-316).

Clemmler (1958), hapishanelerde kapatılan kişilerin hapishanenin yasaklarını, kurallarını, normlarını öğrenip benimsemeleri ve o yönde davranış kalıpları geliştirmelerini “prisonation” (mahkûmlaşma) olarak kavramsallaştırır. Mahkûmlaşma ise hapishanelerin söylemsel pratikler ve normları yani bilgiyi kullanmasıyla gerçekleşir. Disipliner iktidar da benzer şekilde toplumsal alandaki tüm alanlarda ve kurumlarda bireyleri denetleyerek, gözetleyerek ve bilgiye yaslanarak oluşturduğu çeşitli normlarla sarmalayarak onları normalleştirmeyi hedefler. Disipliner iktidarın bir kurumu olan hapishanenin en önemli işlevi de kapattıkları kişiler hakkındaki tüm bilgilere haiz olup onları kendi oluşturdukları bilgi sistemlerine entegre ederek normalleştirmektir. Hapishanelerin normalleştirme işlevi söylemlerle ve kurallarla, yani bilgi alanlarıyla oluşturulan normların kapatılan kişilerce içselleştirilmesiyle gerçekleşmektedir. Normları içselleştiren ve kendi kimliklerini kapatılan/mahkûm kimliği etrafında kuran kişiler kendilerini sınırlandırarak uyumlu ve normal hale gelmektedir. Bu dönüşümü, bilgi vasıtasıyla iktidarın bedenler üzerinde sürdürülmesi olarak yorumlamak mümkündür.

Hapishaneler her ne kadar bilgi aracılığıyla oluşturdukları disiplin teknikleriyle normalleştirmeyi ve ıslah etmeyi amaç edinse de Foucault’ya göre başarısız projelerdir çünkü suç oranlarını düşürmedikleri gibi suçlu imal etmektedirler (2017: 384-389). Yine de teoride hapishaneler “bireyleri “geliştirmek” ve onları salıverildiklerinde toplumun uygun ve uyumlu bir parçası olmaya hazırlamak” (Giddens, 2012: 879) gayesinde oldukları ve bu gayenin en temel unsuru bilgi ağının kurulup kullanılmasıdır.

Hapishaneler devletlerin bir tür düzeni tesis etme, düzeni uymayanı cezalandırma ve onu normalleştirme mekânları olarak bir başka disipliner kurum olan üniversitelerin de çalışma alanlarına dahil olmaktadır. Suç sosyolojisi, krimnoloji, ceza hukuku, sosyal hizmet gibi disiplinler lisans ve lisansüstü düzeyde dolaylı da olsa hapishanelere dokunmaktadır. Bu çalışma ise lisansüstü düzeyde gerçekleşen akademik üretimin ve dolaşıma sokulan akademik bilginin hapishane konusuna ne ölçüde dokunduğunu ortaya çıkarmayı hedeflemektedir.

Yöntem

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmada, Türkiye’deki üniversitelerde hapishane konusunda yazılmış lisansüstü tezleri ve bilimsel makaleleri çeşitli değişkenler açısından incelemek amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

- 1- Ulusal tez merkezinde ve Dergi Park veri tabanında yer alan hapishane konulu tezlerin ve makalelerin başlıklarında hangi kelime/kavram tercih edilmiştir?

- 2- Ulusal tez merkezinde ve Dergi Park veri tabanında yer alan hapisane konulu tez ve makalelerin yayınlanma yıllarına göre dağılımı nasıldır?
- 3- Ulusal tez merkezinde ve Dergi Park veri tabanında yer alan tez ve makaleler hangi dillerde yazılmıştır?
- 4- Ulusal tez merkezinde yer alan tezler hangi üniversiteler bünyesinde yazılmıştır?
- 5- Ulusal tez merkezinde yer alan hapisane konulu tezler hangi lisansüstü programda yazılmıştır?
- 6- Ulusal tez merkezinde yer alan hapisane konulu tezlerin yazıldığı enstitülerin dağılımı nasıldır?
- 7- Ulusal tez merkezinde yer alan hapisane konulu tezler hangi anabilim dallarında yazılmıştır?
- 8- Ulusal tez merkezinde yer alan hapisane konulu tezlerin danışmanlarının ve Dergi Park veri tabanında yer alan makalelerin yazarlarının unvanlarının yüzdeliği nedir?
- 9- Ulusal tez merkezinde ve Dergi Park veri tabanında yer alan hapisane konulu tez ve makalelerin yöntemlerinin dağılımı nasıldır?
- 10- Dergi Park veri tabanında yer alan hapisane konulu makalelerin yazar sayısına göre dağılımı nasıldır?
- 11- Dergi Park veri tabanında yer alan hapisane konulu makalelerin yayınlandığı akademik dergilerin bilimsel alanlarına göre dağılımları nasıldır?
- 12- Ulusal tez merkezinde ve Dergi Park veri tabanında yer alan hapisane konulu tez ve makalelerin veri toplama araçları/teknikleri nelerdir?
- 13- Ulusal tez merkezinde ve Dergi Park veri tabanında yer alan hapisane konulu tez ve makalelerin araştırma konuları nelerdir ve konular nasıl bir dağılım göstermektedir?

Bu sorulara yanıt arayan bu çalışma, Ulusal tez merkezinde ve Dergi Park veri tabanında yer alan ve çalışmanın başlığının içerisinde “hapisane”, “cezaevi” ve “ceza infaz kurumu” kelimeleri geçen lisansüstü tezlerle ve makalelerle sınırlandırılmıştır. Sınırlama kapsamında belirlenen 184 lisansüstü tezin 174’ünün tamamına; 10’unun ise özet kısmına ulaşılmıştır. Açık erişimli oldukları için 64 makalenin ise tamamına ulaşılmıştır. Dolayısıyla, bu çalışmanın evreni YÖK Ulusal Tez Merkezinde ve Dergi Park veri tabanında yer alan ve başlığı içerisinde “hapisane”, “cezaevi” ve “ceza infaz kurumu” kelimeleri geçen lisansüstü tezlerden ve makalelerden oluşmaktadır. Yapılan taramada 184 lisansüstü tez ve 64 akademik makale tespit edilmiş ve örneklem seçilmeden evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın bibliyometrik analizini oluşturan veriler 8-14 Haziran 2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Dolayısıyla, YÖK Ulusal Tez Merkezinde ve Dergi Park veri tabanına 15 Haziran 2021 tarihinden sonra eklenen akademik çalışmalar bu çalışmanın bibliyometrik analiz bölümüne dahil edilmemiştir. Bununla birlikte, “iletişim odaklı hapisane çalışmaları” başlığı altında merkezine iletişim konusunu alan tüm akademik çalışmalar herhangi bir tarih sınırlaması olmadan bu çalışmaya dahil edilmiştir.

Çalışmada, başlığında “hapisane”, “cezaevi” ve “ceza infaz kurumu” kelimeleri geçen lisansüstü tezlere ve akademik makalelere yönelik veriler doküman incelemesi yoluyla elde edilmiş ve bu veriler bibliyometrik analiz yoluyla analiz edilmiştir. Yazılı yayınların nicel analizi için kullanılan bibliyometrik analiz, bir disiplin ya da bilim alanıyla ilgili veri bütününe araştırmacılara sağlayarak alana dair yapılan çalışmaların genel görünümünü sunmakta ve sistematik çalışmayı kolaylaştırmaktadır (Ellegaard ve Wallin, 2015). Bu sebeple birçok araştırma alanında bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak çalışmalar yapılmaktadır. Bibliyometrik analiz, çok sayıda parametre kullanarak bir bilimsel alanda ortaya konulan çalışmaları, dolayısıyla o alanın yapısını ve ayrıca çıktılarını (Okubo, 1997: 20) ortaya koyduğu için sonraki çalışmalara da önemli veriler sağlamaktadır.

Bulgular

Lisansüstü Tezlere Yönelik Bulgular

Hapisane konusunda yazılmış lisansüstü tezler “tez başlığında tercih edilen kavram”, “tez türü”, “tezin yayın yılı”, “tezin dili”, “tez danışmanlarının unvanları”, “tezin yazıldığı üniversite”, “tezin yazıldığı enstitü”, “tezin yazıldığı anabilim dalı”, “tezin araştırma yöntemi”, “tezin veri toplama tekniği” ve “tezin ana konusu” olmak üzere 11 kategori üzerinden bibliyometrik analize tabi tutulmuştur.

Tablo 1: Tezlerin Çalışma Başlığında Tercih Edilen Kelime Seçimine Göre Dağılımı

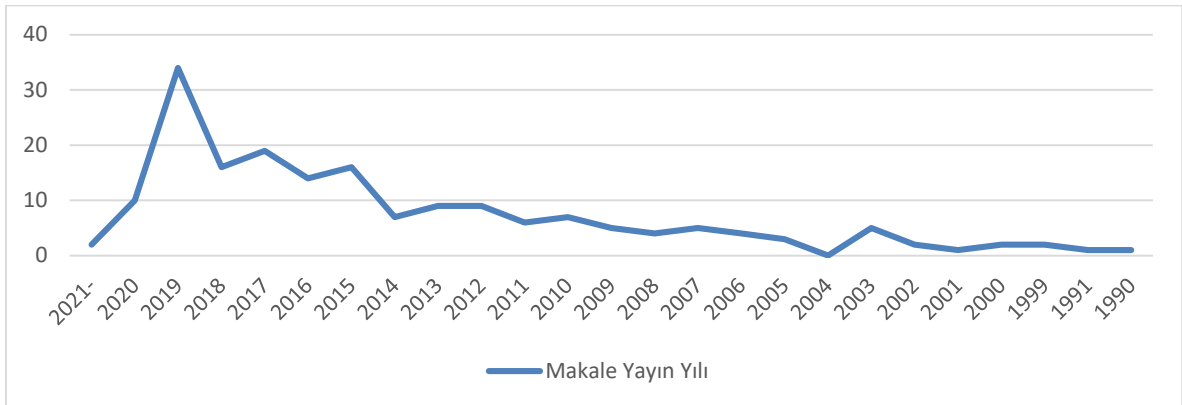
Tez Başlığında Tercih Edilen Kavram	Adet	Yüzdeler
Hapishane	54	29,35
Cezaevi	93	50,55
Ceza İnfaz Kurumu	37	20,10
Toplam	184	100

Tablo 1 incelendiğinde Ulusal Tez Merkezinde bulunan lisansüstü tezlerin 54 tanesinin (%29,35) başlığında “hapishane” kelimesi tercih edilirken; 37’sinde (%20,10) “ceza infaz kurumu” kelimesi tercih edilmiştir. Tüm çalışmaların yarısından biraz fazlasına denk gelen 93 tanesinde (%50,55) ise “cezaevi” kelimesi tercih edilmiştir. Resmi söylemde cezaevi kelimesinin daha sık kullanılması tezlerin başlıklarında genellikle bu kelimenin tercih edilmesinin ardındaki neden olarak gösterilebilir.

Şekil 1: Tezlerin Lisansüstü Seviyelerine Göre Dağılımı

Şekil 1’e baktığımızda mevcut 184 adet tezin 163 tanesinin (%88,58) ve dolayısıyla büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezlerinden oluştuğu görülmektedir. Doktora tezleri 16 adet ile toplam dilimin %8,70’ini oluşturmaktadır. Bunlara ek olarak 1 tez Sanatta Yeterlilik seviyesinde; 4 tez ise Tıpta Uzmanlık seviyesinde yazılmıştır. Tablo 1 ve Şekil 1’deki verilere ek olarak, başlığında “hapishane” kelimesi geçen tezlerin 4 tanesi doktora düzeyinde yazılmışken; 50 tanesi yüksek lisans düzeyinde yazılmıştır. Başlığında “cezaevi” kelimesi geçen tezlerin 8’i doktora teziyken; 81’i yüksek lisans tezidir. Başlığında “ceza infaz kurumu” geçen tezlerin 4’ü doktora teziyken; 33’ü yüksek lisans tezidir. Tıpta uzmanlık tezlerinin tamamında “cezaevi” kelimesi tercih edilmiştir. Tek bir tane olan sanatta yeterlilik tezinde de yine tercih edilen kavram “cezaevi” olmuştur.

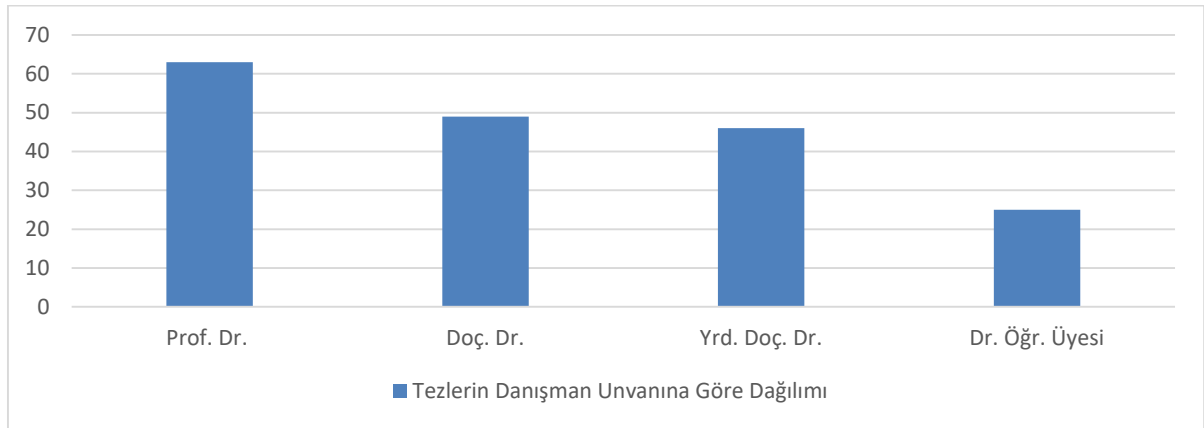
Şekil 2: Tezlerin Yayınlandığı Yıla Göre Dağılımı

Hapishane konulu lisansüstü tezlerin ilkinin 1990 yılında yazıldığı Şekil 2’de görülmektedir. En yüksek tez sayısına ise 2019 yılında 34 teze (%18,47) ulaşılmıştır. 2015 yılını takip eden altı yılda ise yazılan lisansüstü tezlerin çift hanelere çıktığı ve konunun geçmiş yıllara kıyasla ilgi gördüğü belirlenmiştir. Bununla birlikte, 1992-1996 arasındaki yıllarda ve 2004 senesinde konuyla ilgili hiç tez yazılmamış olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2: Tezlerin Yazıldığı Dile Göre Dağılımı

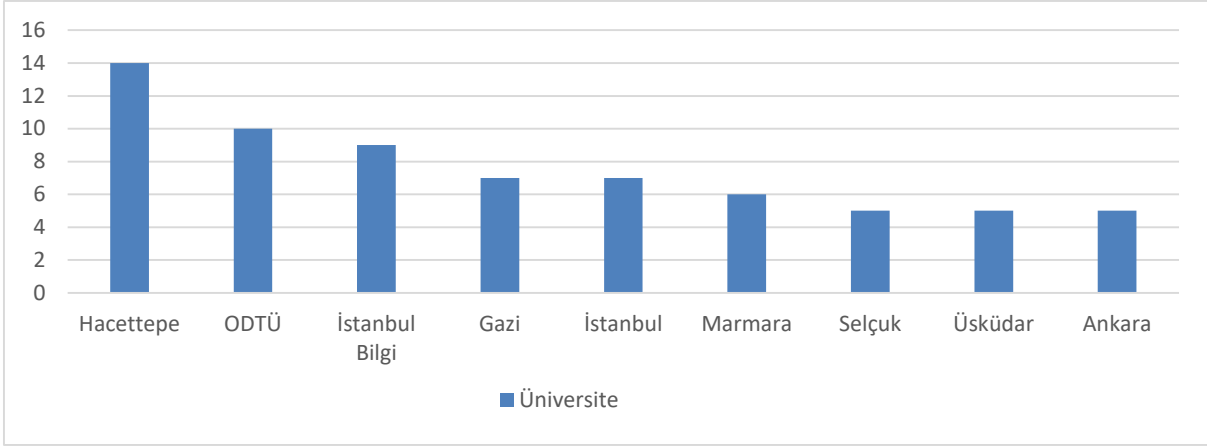
Çalışmanın Dili	Adet	Yüzdeler
Fransızca	1	0,55
İngilizce	26	14,13
Türkçe	157	85,32
Toplam	184	100

Tablo 2’ye göre yazılan 184 tezin 155’i, yani büyük çoğunluğu (%85,32) Türkçe yazılmıştır. Buna ek olarak, 26 tez İngilizce (%14,13) yazılmışken; 1 tez (%0,55) ise Fransızca yazılmıştır. Türkçe tezlerin ağırlığının ardında ülkemiz üniversitelerinde yer alan programların eğitim dilinin ekseriyetle Türkçe olmasından kaynaklandığı belirgindir. İngilizce yazılan tezlerin ise Odtü, Boğaziçi, Koç, İstanbul Bilgi gibi İngilizce eğitimin yapıldığı üniversiteler bünyesinde yazıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, İngilizce yazılan 26 tezin yalnızca bir tanesi doktora tezidir.

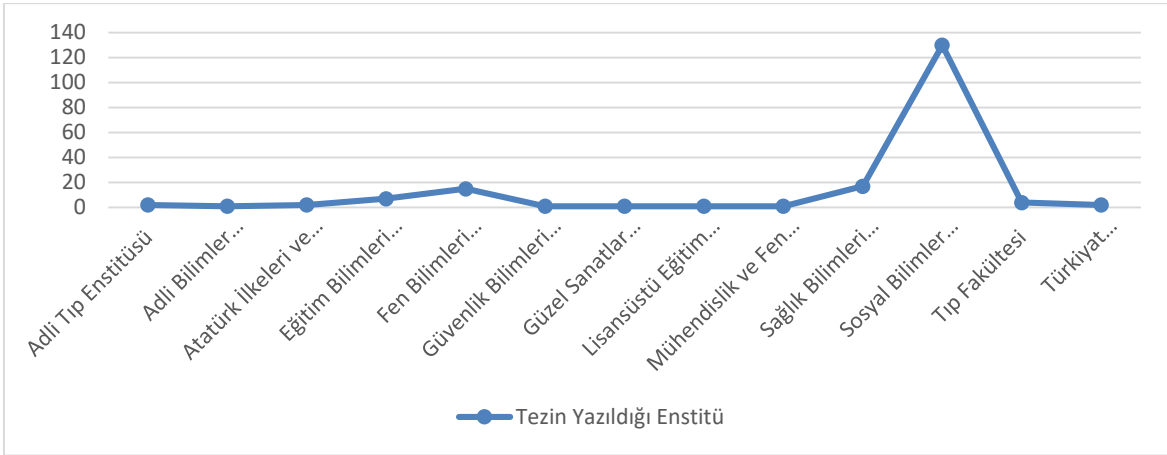
Şekil 3: Tezlerin Danışman Unvanına Göre Dağılımı

Şekil 3’te lisansüstü tezlerin danışman unvanına göre dağılımı sunulmuştur. Buna göre, incelenen tezlerin 63’ünün danışmanlığını (%34,78) Prof. Dr. unvanlı akademisyenler yapmıştır. Toplam sayının %26,63’üne denk gelen 49 tez ise Doç. Dr. unvanlı danışmanlar tarafından yürütülmüştür. 46 tez (%25) Yrd. Doç. Dr. unvanlı danışmanlarla birlikte yazılmışken; Yükseköğretim Kurulu tarafından adı değiştirilip Dr. Öğretim Üyesi yapılan ve Yrd. Doç. Dr. ile aynı unvana denk gelen danışmanların yürüttüğü tezlerin toplama oranı %13,58’dir. Bu iki unvanın aynı olduğu akıld tutulduğunda 71 teze doktora (%38,58) çalışmalarını tamamlayan ancak henüz Doçentlik unvanını almamış olan akademisyenlerin danışmanlık yaptığı görülmektedir. Bununla birlikte, 16 doktora tezinin 13’ü Prof. Dr.; 3’ü Doçent Dr. unvanlı akademisyenler tarafından yürütülmüştür.

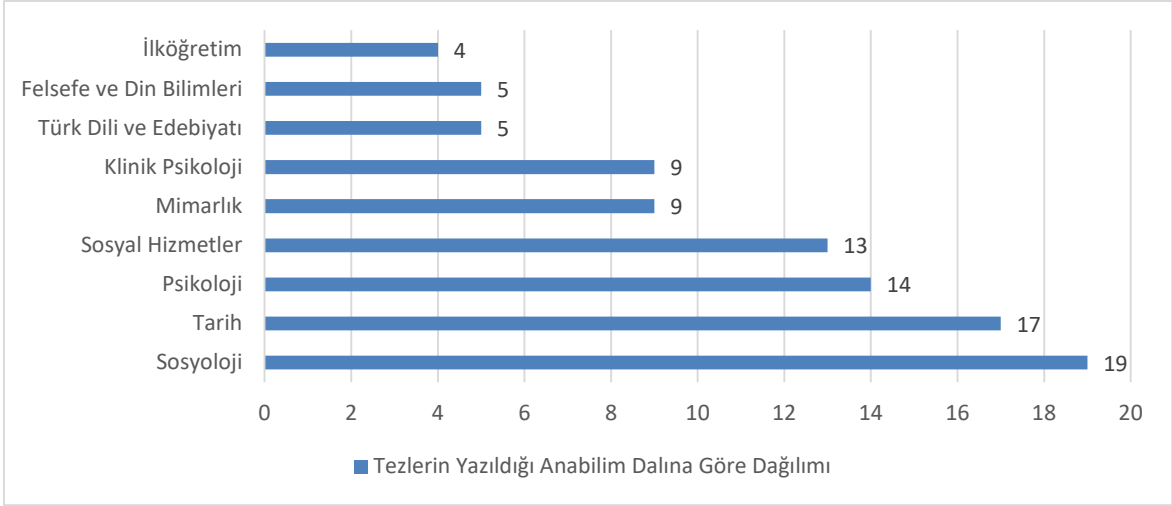
Şekil 4: Tezlerin Yazıldığı Üniversiteye Göre Dağılımı

Şekil 4'te görüldüğü gibi Hacettepe Üniversitesi 14 tez (%7,60) ile en çok çalışma yapılan üniversite olarak öne çıkmaktadır. Odtü'de 10 tez (%5,43) yapılmışken, bir vakıf üniversitesi olan İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde 9 tez (%4,90) yapılmıştır. Gazi ve İstanbul Üniversitelerinde ise 7'şer tez (%3,80) yazılmıştır. Yapılan 184 tezin 40 tanesi (%21,74) vakıf üniversiteleri bünyesinde yazılmışken, geriye kalan 144 tez (%78,26) devlet üniversitelerinde yapılmıştır. Bununla birlikte, lisansüstü çalışmaların 80 farklı üniversitede yapıldığı belirlenmiştir.

Şekil 5: Tezlerin Yazıldığı Enstitüye Göre Dağılımı

Şekil 5'te yer alan tezlerin yazıldığı enstitülerin dağılımına baktığımızda 130 tezin (%70,65) Sosyal Bilimler Enstitüsü altında yer alan anabilim dallarında yazılmış olduğu görülmektedir. Sosyal Bilimler Enstitülerinin diğer enstitülere göre içerisinde görece daha fazla bölüm barındırıyor olması bu yüksek oranın ortaya çıkmasında etkili olduğu düşünülmektedir. Sağlık Bilimleri Enstitüsü çatısı altında yazılan tez sayısı 17 iken (%9,24); bu sayı Fen Bilimleri Enstitüsü'nde 15 (%8,15) olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, hapisane konusunda yapılan 16 doktora tezinin 8'i Sosyal; 3'ü Sağlık Bilimler Enstitüsü bünyesinde yazılmıştır. Geriye kalan 3 doktora tezinin ikisi Adli Bilimler Enstitüsü; biri ise Lisansüstü Eğitim Enstitüsü çatısı altında yazılmıştır.

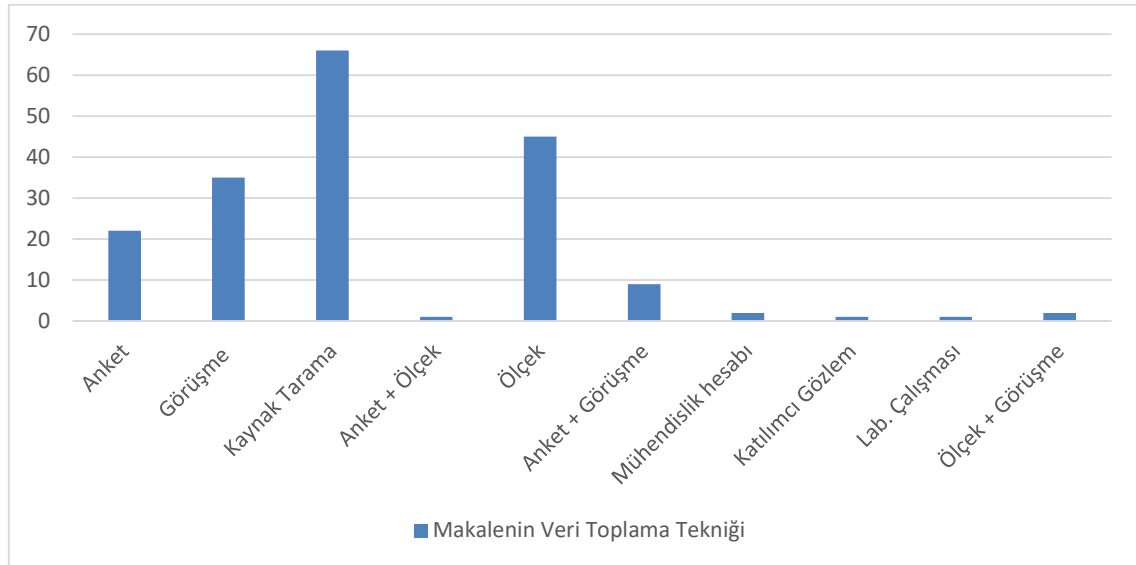
Şekil 6: Tezlerin Yazıldığı Anabilim Dalına Göre Dağılımı

Şekil 6'da yer alan anabilim dağılımına bakıldığında yapılan çalışmaların 19'u Sosyoloji (%10,32); 17'si Tarih anabilim dalında (%9,24) yapılmıştır. Psikoloji anabilim dalında 14 tez (%7,60) yazılmışken, Sosyal Hizmetler anabilim dalında ise 13 tez (%7,06) yazılmıştır. Bu dört sosyal bilimler anabilim dalında yazılan tezlerin toplama oranı %34,212'ye denk gelmektedir. 9 tezin (%4,90) yazıldığı Mimarlık anabilim dalı ise Fen Bilimleri Enstitüsü çatısı altında konunun en çok çalışıldığı anabilim dalı olarak gözükmektedir. Hapishane olgusu ise toplam 72 farklı anabilim dalında tez konusu olarak çalışılmıştır.

Tablo 3: Tezlerde Kullanılan Yöntemine İlişkin Dağılım

Araştırmanın Yöntemi	Adet	Yüzdelerik
Nicel	68	36,95
Nitel	105	57,06
Karma	11	5,98
Toplam	184	100

Tablo 3'e baktığımızda hapishane konusunda yazılan tezlerin 105 adeti yani büyük çoğunluğun (%57,06) nitel yöntemlerle çalışılmıştır. Yaklaşık dörtte birine denk gelen 68 tez ise (%36,95) nicel yöntemlerle ele alınırken; 11 çalışma (%5,98) hem nicel hem de nitel yani karma yöntemler kullanılarak yazılmıştır.

Şekil 7: Tezlerin Veri Toplama Tekniklerine Göre Dağılımı

Yazılan tezler veri toplama tekniklerine göre incelendiğinde 66 tezin (%35,86) kaynak taranarak, yani arşiv incelenerek betimleyici bir şekilde yazıldığı tespit edilmiştir. Bu çalışmalarda herhangi bir saha çalışması bulunmamaktadır. Yapılan 45 tezde (%24,45) ölçek kullanılarak veri toplandığı belirlenmiştir. 35 tezde (%19,02) ise veriler görüşme yapılarak toplanmıştır. 22 çalışma (%11,95) anket tekniğiyle yapılırken; anket ve görüşmenin birlikte kullanıldığı tez sayısı 9 (%4,89) olarak belirlenmiştir.

Tablo 4: Tezlerin Ele Aldıkları Konuya Göre Dağılımı

Çalışma Alanı	Adet	Yüzdellik
Mahkûm Psikolojisi	36	19,56
Hapishane Tarihi	26	14,13
Hapishane Sosyolojisi	23	12,50
Suç	18	9,78
Mahkûmların Eğitim-Sağlık-İnanç Durumları	17	9,23
Hapishane Mimarisi	14	7,60
Hapishane İşletmesi	11	5,98
Hukuk	10	5,43
Hapishane Edebiyatı	8	4,35
Bellek	6	3,26
Mahkûm Yakınları	5	2,71
Tahliye sonrası	5	2,71
Hapishane Koşulları	3	1,63
Alegori Olarak Hapishane	2	1,08
Toplam	184	100

Tablo 4 incelendiğinde en fazla tezin mahkûm psikolojisi alanında (%19,56) yapıldığı görülmüştür. Hapishane tarihi alanında çalışılan tez sayısı ise 26'dır (%14,13). Hapishane mekânına sosyolojik olarak yaklaşan tez sayısı 23'dür (%12,50). Mahkûmların suç ile olan bağına kuran çalışmalar (%9,78) ve onların eğitim, sağlık ve inanç durumlarına yönelik çalışmalar (%9,23) da diğer en fazla çalışılan konular olarak gözükmektedir.

Makalelere Yönelik Bulgular

Hapishane konusunda yazılmış makaleler “makale başlığında tercih edilen kavram”, “makalenin yayın yılı”, “makalenin dili”, “makalenin yayımlandığı derginin bilimsel alanı”, “makalenin yazar sayısı”, “makale yazarlarının invanları”, “makalenin araştırma yöntemi”, “makalenin veri toplama tekniği” ve “makalenin ana konusu” olmak üzere 9 kategori üzerinden bibliyometrik analize tabi tutulmuştur.

Tablo 5: Makalelerin Çalışma Başlığında Tercih Edilen Kelime Seçimine Göre Dağılımı

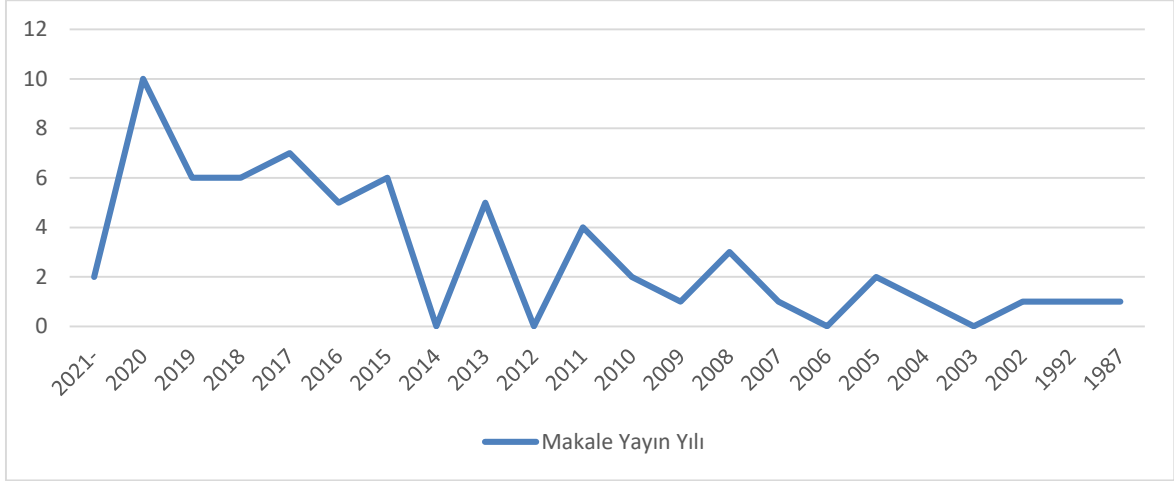
Makale Başlığında Tercih Edilen Kavram	Adet	Yüzdellik
Hapishane	30	46,87
Cezaevi	26	40,63
Ceza İnfaz Kurumu	8	12,50
Toplam	64	100

Tablo 5 incelendiğinde Dergi Park veri tabanında bulunan makalelerin 30 tanesinin (%46,87) başlığında “hapishane” kelimesi tercih edilirken; 26'sında (%40,63) “cezaevi” kelimesi tercih edilmiştir. “Ceza infaz kurumu” kavramı ise yalnızca 8 (%12,50) makalenin başlığında yer almaktadır.

Tablo 6: Makalelerin Yazıldığı Dile Göre Dağılımı

Çalışmanın Dili	Adet	Yüzdelerik
Fransızca	0	0
İngilizce	4	6,25
Türkçe	60	93,75
Toplam	64	100

Tablo 6'ya göre yazılan 64 makalenin büyük çoğunluğu (%93,75) Türkçe yazılmıştır. 4 makale ise İngilizce kaleme alınmıştır.

Şekil 8: Makalelerin Yayınlandığı Yıla Göre Dağılımı

Şekil 8'de hapisane konulu ilk makalenin 1987 yılında yazıldığı Tablo 13'te görülmektedir. 1993 ve 2001 yıllarını da kapsayan dokuz yılda ve 2003, 2006, 2012, 2014 senelerinde hapisane konulu makale yazılmamıştır. En çok makale (10) 2020 yılında yayımlanmıştır ve bu rakamın toplama oranı %15,62'dir.

Tablo 7: Makalelerin Yayınlandığı Dergilerin Bilimsel Alanlarına Göre Dağılımı

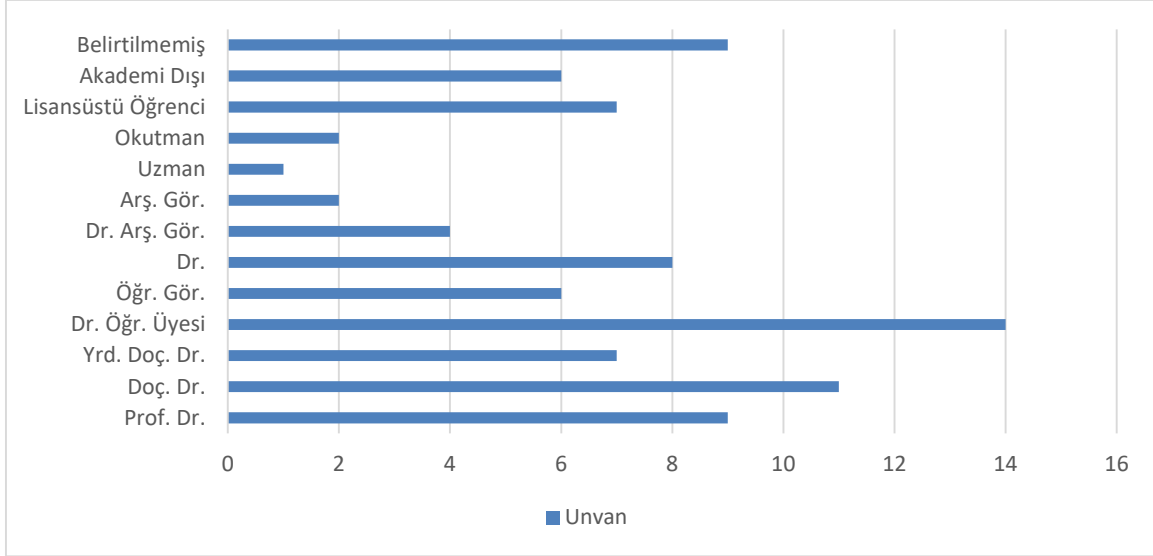
Dergilerin Alanı	Adet	Yüzdelerik
Sosyal Bilimler	56	87,50
Fen Bilimleri	3	4,68
Sağlık Bilimleri	4	6,25
Karma	1	1,56
Toplam	64	100

Tablo 7'de makalelerin yayınlandığı akademik dergilerin bilimsel alanları incelendiğinde akademik dergilerin büyük çoğunluğunun (%87,50) sosyal bilimler alanında yayın yapan dergiler olduğu görülmektedir. 3 makale (%4,68) fen bilimleri; 4 makale (%6,25) sağlık bilimleri alanında makale kabul eden dergilerde yayınlanmıştır.

Tablo 8: Makalelerin Yazar Sayısına Göre Dağılımı

Çalışmanın Yazar Sayısı	Adet	Yüzdelerik
Tek yazar	45	70,31
Çift yazar	15	23,43
Üç ve üzeri yazar	4	6,25
Toplam	64	100

Makalelerin yazar sayısına göre dağılımını gösteren Tablo 8 incelendiğinde Dergi Park veritabanında bulunan 63 makalenin 45'inin (%70,31) tek bir yazar tarafından; 15'inin (%23,43) çift yazar tarafından kaleme alındığı görülmektedir. Bununla birlikte, üç yazarlı makale sayısı 3 iken; bir makale beş yazar tarafından yazılmıştır.

Şekil 9: Makalelerin Yazarlarının Unvanlarına Göre Dağılımı

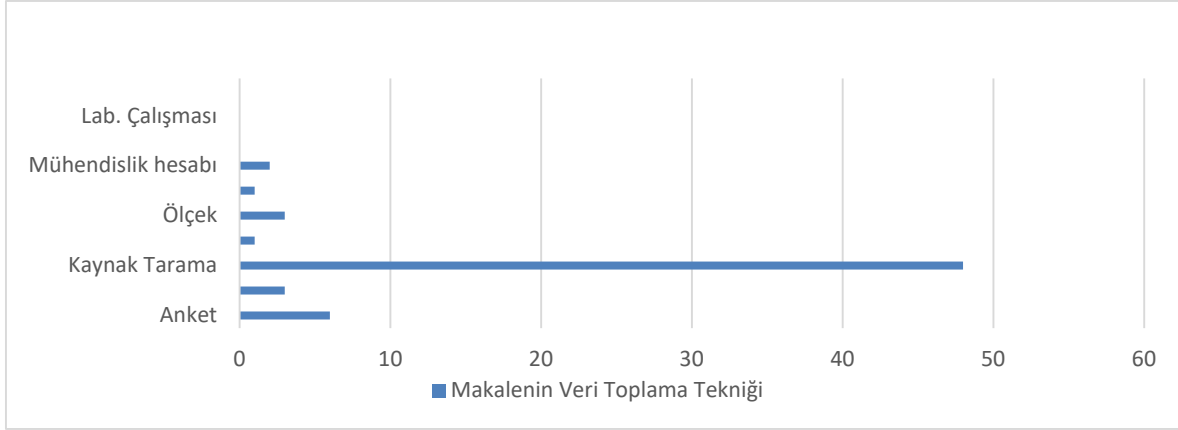
Şekil 9'da makale yazarlarının makalelerde belirttikleri unvanlarına göre dağılımlarına baktığımızda çalışmaların en çok Dr. Öğretim Üyesi (%15,73), Doçent (%12,35) ve Prof. Dr. (%10,11) unvanına sahip akademisyenler tarafından yapıldığı görülmüştür. 9 yazar unvan belirtmemişken, 6 yazar akademi dışından katkı sunmuştur.¹

Tablo 9: Makalelerde Kullanılan Yöntemine İlişkin Dağılım

Araştırmanın Yöntemi	Adet	Yüzdeler
Nitel	13	20,32
Nitel	50	78,12
Karma	1	1,56
Toplam	64	100

Tablo 9'a baktığımızda hapisane konusunda yazılan makalelerin 50'si (%78,12) nitel yöntemlerle çalışılmıştır. Yalnızca bir makale karma yöntemlerle çalışılmışken; 13'ü (%20,32) nitel yöntemlerle ele alınmıştır.

¹ 3 yazarın bilgisine ise ulaşamamıştır.

Şekil 10: Makalelerin Veri Toplama Tekniklerine Göre Dağılımı

Makalelerin veri toplama tekniklerine göre dağılımını gösteren Şekil 10 incelendiğinde, yazılan 64 makalenin 48'inin (%75) hiçbir saha araştırmasına konu olmadığı, çalışmaların yazarların kaynak taramak suretiyle elde ettikleri bilgilerle yazıldığı tespit edilmiştir. Kaynak taramanın dışında en çok kullanılan veri toplama teknikleri %9,37 ile anket (6) ve %4,68 ile ölçek ve görüşme (3'er adet) olmuştur.

Tablo 10: Makalelerin Ele Aldıkları Konuya Göre Dağılımı

Çalışma Alanı	Adet	Yüzdeleri
Mahkûm Psikolojisi	1	1,56
Hapishane Tarihi	21	32,81
Hapishane Sosyolojisi	5	7,81
Suç	5	7,81
Mahkûmların Eğitim-Sağlık-İnanç Durumları	4	6,25
Hapishane Mimarisi	3	4,70
Hapishane İşletmesi	7	10,94
Hukuk	1	1,56
Hapishane Edebiyatı	9	14,05
Bellek	0	0
Mahkûm Yakınları	0	0
Tahliye sonrası	0	0
Hapishane Koşulları	6	9,37
Alegori Olarak Hapishane	1	1,56
Toplam	63	100

Makalelerin ele aldıkları konuya göre dağılımını gösteren Tablo 10'a göre yazılan 64 makalenin 21'inde yani neredeyse üçte birinde (%32,81) hapishane tarihi çalışılmıştır. Hapishane edebiyatı (%14,05) ise en çok çalışılan ikinci konu olarak dikkat çekmektedir. Hapishane işletmesine yönelik çalışmalar %10,94 iken, hapishane koşullarına yönelik makaleler toplam oranın %9,37'sini oluşturmaktadır. Ayrıca, tez çalışmalarında belirlenen "bellek", "mahkûm yakınları", "tahliye sonrası" kategorilerinin makalelerde hiç çalışılmadığı görülmüştür. Bir makalenin kategorisi ise belirlenememiştir.²

İletişim Odaklı Hapishane Çalışmaları

Türkiye'de hapishane konusunda yapılan akademik çalışmaların oldukça az bir kısmı iletişim olgusunu merkezine almaktadır. Bu çalışmalar da daha çok hapishane sosyolojisi, hukuk ve hapishane koşulları konuları altında çalışılmıştır. Her ne kadar bu çalışmada yapılan bibliyometrik analiz 14 Haziran 2021 yılına kadar YÖK Ulusal Tez Merkezinde ve Dergi Park veri tabanında yayınlanan çalışmalarla

² Somçağ, H . (2018). Boncuk İşi (Hapishane İşi) Sayalardan Üretilen Ayakkabılar: Mehmet Akbacakoğlu Koleksiyonundan. Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi , 6 (15), 489-500.

sınırlandırılmış olsa da, 2022 senesinde iletişimin odağa alındığı hapisane çalışmalarının sayısında artış olduğu çalışmanın gözden geçirildiği zaman diliminde belirlenmiştir.

Dergi Park veri tabanında yer alan iletişim temalı dergilerde yayınlanan iletişim odaklı hapisane çalışmalarına baktığımızda ilk olarak Gün'ün (2016), *Türkiye Sineması'nda Hapsedilmişliğin Güncel Temsilleri: Abluka ve Sarmaşık* başlıklı çalışmasını görürüz. Çalışmada 2015 yılında gösterime giren *Abluka* ve *Sarmaşık* filmlerinde hapsedilme konusunun nasıl ele alındığını incelenmiştir. Gün, her iki filmde de hapisanelerin yoğun disiplinler yapısı nedeniyle özgürlüklerinden, özgürken kolaylıkla yapabildiklerini artık yapamaz oluşlarından ve birçok haklarından mahrum olan karakterlerin “gerçeklikten kopma, bir çeşit kabuğa çekilme ve içsel yolculuklara çıkarak, hayal ve düş evrenine sığınma” (s. 115-116) tepkileri verdiği çıkarımını yapmıştır.

Maktav (2017), *Türkiye Sinemasının Cezaevleri* başlıklı çalışmasında hapisane filmlerine Türkiye siyasi tarihindeki gelişmeleri de dikkate alarak dört farklı dönemde odaklanmıştır. Maktav, çalışmasında 1940'ların, 1970'lerin, 1980'lerin ve 2000'li yılların hapisane filmlerini, bu filmlerdeki hapisane koşullarını ve mahkûmları odağa alarak Türkiye'de değişen ve çeşitlenen hapisane mekânının, bir diğer deyişle hapisane tarihinin Türk sinemasında nasıl temsil edildiğini aktarmıştır.

Balcı (2022), *Türk Hapisane Filmlerinde Tabakkeim ve Direniş* başlıklı çalışmasında dört ayrı film üzerinden hapisane mekânındaki iktidar ilişkilerinin temelini oluşturan tahakküm ve bu tahakküme gösterilen direnişi incelemiştir. Balcı, 1980-1990 döneminde gösterime giren *Dıvar*, *72. Koğuş*, *Uçurtmayı Vurmasınlar* ve *Karlar Koğuşu* filmleri üzerinden önce disiplinler hapisane ortamında tahakkümün nasıl gerçekleştiğini aktarmış, ardından ise mahkûmların filmlerde tahakküm karşısında pasif bir tutum takınmadıklarını, aksine çeşitli direniş pratikleri geliştirdiklerini ortaya koymuştur.

Özsoy (2018) ise *Foucault'nun İktidar Analizi Bağlamında Türk Sinemasından Filmler ve Görüşmelerle Hapisane Pratiği* (2015) başlıklı tez çalışmasından türettiği *Foucaultcu Bir İktidar Analizi: Türkiye'de Hapishanelerde İletişimsel Süreçler* başlıklı çalışmalarında hapisanelerde mevcut olan iktidar ilişkilerini ve mahkûmların geliştirdikleri iletişim biçimlerini dört farklı sinema filmi³ ve bununla birlikte hapisaneyi 1978-2000 yılları arasında deneyimleyen dört eski mahkûm üzerinden incelediğini görürüz. Özsoy, çalışmasında mahkûmların hapisanenin kısıtlı iletişim ve haberleşme olanaklarını aşmak ve kendilerini iletişimle var edebilmeleri için kendiliklerinden çeşitli yöntemler geliştirdiklerini ortaya koymuştur.

Dergi park veri tabanında yer alan iletişim temalı dergilerde yayınlanan makalelerin yanı sıra hukuk temalı dergilerde de iletişim odaklı hapisane çalışmaları yayınlanmıştır. Söz gelimi, Güngör (2018), *Hükümlülerin Haberleşme Hürriyetine Anayasa Mahkemesinin Yaklaşımı* başlıklı çalışmasında hükümlülerin hapisanelerdeki haberleşme haklarına yönelik hukuki mevzuata değindikten sonra Anayasa Mahkemesine yapılan başvurular ışığında mahkûmların telefon ve mektuplaşma haklarında yaşadıkları sorunları incelemiştir. Osmanoğlu ve Parlak (2021) ise *Mahpusların Aileleri ve Yakınlarıyla Görüşme Hakkı* başlıklı çalışmalarında mahkûmların hapisanelerdeki iletişim pratiklerinden biri olan aile ve yakınlarıyla görüşme haklarına hukuki bağlamda odaklanmıştır. Bu çalışmada Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatları ve Türk infaz hukuku mevzuatı çerçevesinde mahkûmların söz konusu haklarını açıklanmış ve mahkûmların haklarını kullanırken yaşanan zorluklara değinilmiştir.

Alat ve Aydın (2022), *Ceza İnfaz Kurumlarının Web Sitelerinin Personel ve Mahkûm Yakınları Tarafından Kullanılabilirliğinin İncelenmesi; Elazığ Ceza İnfaz Kurumları Web Siteleri Örneği* başlıklı çalışmalarında daha önce çalışılmamış ancak mahkûm yakınlarını yakından ilgilendiren bir konuya odaklanılmışlardır. Yazarlar mahkûm yakınları tarafından hapisane idaresinin duyurularını takip etmek amacıyla ziyaret ettikleri Elazığ'da bulunan çeşitli tip hapisanelerin web sitelerini incelemişler ve etkin iletişim için kimi önerilerde bulunmuşlardır.

Karan (2013), *Cezaevlerindeki Din Hizmetleri ve Mahkûmlarla İletişim Dili (Neşebir E Tipi Kapalı Cezaevi Örneği)* başlıklı çalışmasında mahkûmlara etkin diz hizmeti verilmesinde iletişimin rolünü merkeze almıştır. Çalışmada, dini mesajların etkili bir şekilde verilebilmesi ve mahkûmların ıslah olmasına yönelik çalışmalarda iletişimin dilinin önemi vurgulanmıştır.

İletişim Fakültesi çatısı altında yer alan gazetecilik, halkla ilişkiler, radyo televizyon sinema ve iletişim bilimleri bölümlerinde de hapisane ve iletişim konusunu merkeze alan lisansüstü tezler yazılmıştır.

³ Özsoy'un makalesinde film analizleri bulunmamakta ancak tezinde *Linç* (1970), *Uçurtmayı Vurmasınlar* (1989), *Karlar Koğuşu* (1989) ve *F Tipi Film* (2012) filmleri üzerinden inceleme yapmaktadır.

Gazetecilik ana bilim dalında Altaş (2007) tarafından yazılan *Haber Alma Hakkı ve Medya: Cezaevi Operasyonları Örneği* başlıklı çalışma alandaki hapisane konulu ilk tez olması bakımından önemlidir. Türkiye’de hayata dönüş operasyonları olarak isimlendirilen 19 Aralık 2000 tarihinde gerçekleştirilen Cezaevi Operasyonlarına medyanın yaklaşımını incelemiştir. Altaş, söz konusu olaya yönelik haberleri *Hürriyet*, *Milliyet*, *Yeni Şafak*, *Cumhuriyet*, *Radikal*, *Zaman* olmak üzere altı farklı gazeteden içerik analizi ve van Dijk’in söylem analiz yöntemiyle incelemiştir. Çalışmada medyanın konuyla ilgili haber içeriklerine insan hakları değil de devlet perspektifi bağlamında yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kılıç (2017) *Ceza İnfaz Kurumlarının Kurumsal İmaji: Gazete Haberleri Bağlamında Bir Analiz* çalışmasında ceza infaz kurumunun imajının medyaya nasıl yansıdığını gazete haberleri üzerinden incelemiştir. Radyo, sinema ve televizyon ana bilim dalında yapılan bu çalışmada hapisanelerdeki ıslah çalışmaları, hak ihlalleri ve fiziki yapıdan kaynaklanan sorunlar 29 haberin söylem analizinin yapılmasıyla incelenmiştir. Çalışmada medyada çıkan haberlerde hapisane kurumuna hem olumlu hem de olumsuz imajlar yüklendiği tespit edilmiştir.

Altundış (2019), *Medyanın Dili, Madunun Temsili ve Biyopolitika: 2000 Ölüm Orucu Üzerine Bir İnceleme* başlıklı çalışmasında bir önceki çalışma ile örtüşecek şekilde hapisanelerde 2000 senesinde mahkûmlarca gerçekleştirilen ölüm oruçlarını gazetelerin köşe yazıları üzerinden değerlendirmiştir. Gazetecilik ana bilim dalı çatısı altında yapılan bu çalışmada Altundış, çalışmasının merkezine devlet ve vatandaş arasındaki beden siyasetini ve “öteki”lerin medyada nasıl temsil edildiğini koymuş, seçtiği örnek olayı *Hürriyet*, *Cumhuriyet* ve *Yeni Şafak* gazetelerindeki köşe yazıları üzerinden incelemiştir. Ayrıca, çalışmasında ölüm orucuna katılan mahkûmların yakınlarıyla mülakatlar gerçekleştirmiştir. Altaş’ın (2007) çalışmasının sonucuna benzer şekilde bu çalışmada da ölüm orucu eylemlerinin köşe yazılarında hak arama değil düzen bozucu bir eylem olarak verildiği ortaya çıkmıştır.

Bir diğer gazetecilik ana bilim dalında yapılan çalışmada Saygın (2020), *Mahkûmların Medya Kullanımı ve Hapisanelerdeki İletişim Pratikleri* başlıklı çalışmasında hapisanelerdeki iletişim olgusunu sorunsallaştırmıştır. Mahkûmların kısıtlanmış gündelik hayatlarında iletişim pratiklerine odaklanılan çalışmada hapisanelerdeki iletişimin mahkûmlar için ne ifade ettiği ve iletişim pratiklerinin disiplinle nasıl eklenildiği hapisaneyi deneyimlemiş kişilerle yapılan derinlemesine mülakatlarla ortaya konmuştur. Çalışmada, mahkûmların geleneksel medya kullanımının yanı sıra hem hapisane içi hem de dış dünya ile olan iletişim pratikleri öznelere konuşmasına olanak tanınarak merkeze alınmıştır. Çalışmada, mahkûmlar için her türlü iletişimin hapisanelerde mutlak gerekli ve iyileştirici olduğu ancak iletişim olgusunun da hapisanelerde bir disiplin aracı olarak kullanıldığı belirlenmiştir.

Odabaşı (2022), *Hapisanesiz Toplum Anlayışı Bağlamında Türkiye Yazılı Basınında “Cezaevi” Haberlerinin Temsili: Hürriyet, Sözcü ve Sabah Gazeteleri Örneği* başlıklı çalışmasında gazetelerde cezaevi haberlerinin nasıl bir söylem çerçevesinde ele alındığına odaklanmıştır. Yine gazetecilik ana bilim dalında yapılan bu çalışmada *Sabah*, *Sözcü* ve *Hürriyet* gazetelerinde yer alan 15 haber eleştirel söylem analizi ile incelenmiştir. Çalışmada her üç gazetenin de cezaevine yönelik haberlerde benzer söylemsel pratiklere sahip olduğu belirlenmiştir. Bu benzerlikler ise cezaevlerinin konu olduğu haberlerde cezaevlerinin olumlandığı ve haberlerin iktidar bakış açısıyla benzer bir söyleme sahip olduğudur.

Kırmızı (2022), *Ceza İnfaz Kurumlarında Bulunan Tutuklu ve Hükümlülerin Geleneksel Medya Kullanım Biçimleri (Sakarya Ferizli L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Örneği)* başlıklı çalışmasında Sakarya’daki bir hapisanedeki mahkûmların geleneksel medyayı kullanma biçimlerini araştırmıştır. İletişim bilimleri ana bilim dalında yapılan ve nicel biçimde tasarlanan çalışmada 50’si kadın 50’si erkek olmak üzere toplam 100 mahkûma geleneksel medyayı kullanma pratiklerini ölçmeye yönelik sorular yöneltilmiştir.⁴

Sonuç

Bu araştırmada Türkiye’deki üniversitelerde hapisane konusunda yazılan lisansüstü tezler ve makaleler bibliyometrik analiz yöntemiyle belirli kategoriler doğrultusunda incelenmiş ve farklı değişkenler açısından ortaya konulmaya çalışılmıştır. Hapisane konusu, ülke genelinde 21’i vakıf, 59’u devlet olmak üzere 80 farklı üniversitede bünyesinde yer alan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarında araştırmacılar tarafından çalışılmıştır. Bununla birlikte Tezlerin Hacettepe, Odtü, Boğaziçi ve İstanbul Üniversitesi gibi

⁴ Söz konusu çalışmanın YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanındaki erişimi yazar tarafından kısıtlandığı için çalışmanın detaylarına ulaşılamamıştır.

köklü üniversitelerde çalışılmış olması da öğretim üyesi sayılarıyla ve bu kurumların uzun zamandır lisansüstü program yürütmeleriyle ilgili olduğu düşünülmektedir. 64 makale ise 63 farklı akademik dergide yayımlanmıştır. Bu dergilerin büyük çoğunluğu (56) sosyal bilimler alanında yapılan akademik çalışmaları kabul eden dergilerdir. Dolayısıyla, hapisane konusu özellikle toplumsal bir mesele olduğundan en çok ilgiyi sosyal bilimciler tarafından görmüştür.

Hapishane konulu tezlerin genel karakteristik özellikleri analiz edildiğinde, yüksek lisans düzeyindeki tezlerin çoğunlukta, doktora düzeyinde üretilen tez sayısının ise azınlıkta kaldığı belirlenmiştir. Toplam 182 tezin 161'inin yüksek lisans seviyesinde çalışılmış olması, fakültelerin yüksek lisans programı açmalarının görece daha kolay olması ve bu programlara öğrenci alımının görece daha fazla olmasıyla açıklanabilir. Bununla birlikte, doktora düzeyinde eğitim veren üniversite sayısının az olması da önemli bir etken olabilir. Programların eğitim dillerinin Türkçe olması da Türkçe yazılan tezlerin çoğunluğu oluşturmalarının ardındaki neden olarak gösterilebilir.

Toplumsal bir gerçek olan hapishanelerin lisansüstü tezlerde en fazla sosyoloji ve tarih anabilim dallarında çalışılması beklenen bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Aynı şekilde, mahkûmların ve mahkûm yakınlarının psikolojileri ve sosyal hizmet gereksinimlerine yönelik çalışmaların da başı çekmesi yine hapishane olgusundan mustarip olanların çalışmalarda merkeze alınmasından kaynaklanmaktadır. Lisansüstü tezlerde üzerinde en çok durulan konuların hapishane tarihi, hapishane sosyolojisi ve birey psikolojisi olması da yine aynı doğrultuda değerlendirilebilir. Makalelerde de benzer şekilde en çok çalışılan konu hapishane tarihi ve hapishane edebiyatıdır. Tüm bunların neticesinde tezlerin ekseriyetle sosyal bilimler enstitüsü çatısı altında; makalelerin ise sosyal bilimler alanında çalışılmış olmasının tesadüf olmadığı söylenebilir.

Çalışmaya dair bir diğer bulgu, üretilen tezlerde ve makalelerde nitel yöntemlerin daha sık kullanılmasıdır. Yazılan tezlerin %68,75'i nitel yöntemlerle ele alınırken, nicel ve karma yöntemlere çok sık başvurulmamıştır. Yayımlanan 64 makalenin 50'si yani % 78,12'si yine nitel yöntemler kullanılarak yazılmıştır.

Tezleri ve makaleleri veri toplama tekniklerine göre incelediğimizde, yalnızca kaynak taranarak yapılan çalışmaların çoğunlukta olduğu belirlenmiştir. Özellikle tarih anabilim dallarında ve hapishane tarihi konularında yapılan çalışmaların arşiv belgelerinin ve ilgili literatürde yer alan kaynakların taranması şeklinde gerçekleştirilmesi, bu yüksek oranın ortaya çıkmasında hukuk ve edebiyat gibi diğer kaynak tarama ile üretilen çalışmalarla birlikte ana neden olarak gözükmektedir.

Tezlerde kaynak taramanın ardından en çok görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu çalışmalarda öznel konuşmalarına imkân tanınmış, konunun merkezinde yer alan kişilerin görüşlerine başvurulmuştur. Görüşme tekniğinin makalelerde oldukça az kullanılması (3) ise dikkat çekicidir. Ölçek ve anket teknikleriyle toplanan verilerle yazılan tezlerin toplam sayısı (67) iken ve bu sayı kayda değerken; makalelerde nicel çalışmaların görece az olması bu tekniklerin kullanılmamasına da yol açmıştır.

Dergi Park veri tabanında yer alan iletişim temalı dergilerde yayınlanan iletişim odaklı hapishane çalışmalarına baktığımızda ise hapishane konusunun daha çok filmler üzerinden analiz edildiği saptanmıştır. İletişim Fakültesi çatısı altında hapishane ve iletişim konusunu merkeze alarak yazılan lisansüstü tezlerin ise daha çok gazetecilik ana bilim dalında çalışıldığı ve gazete haberleri üzerinden söylem analizlerinin yapıldığı belirlenmiştir.

Hapishane konulu akademik çalışmaların giderek artan biçimde akademik ilgi gördüğü de bu çalışmanın bulguları arasında yer almaktadır. Lisansüstü tezlerin ve akademik makalelerin sınırlı sayıdaki değişkenler etrafında incelenmesi bu çalışmanın sınırlılığı olsa da, aynı konuda bilimsel çalışma yapmayı düşünen araştırmacılara genel bir perspektif sunabileceği düşünülmektedir. Hapishane olgusunu merkeze alan bu çalışmaya benzer çalışmaların belirli periyodlar içerisinde yapıp önceki araştırmalarla mukayese edilmesi ise bu çalışmanın önerisi olarak değerlendirilebilir.

Kaynakça

Alat, B. & Aydın, H. (2022). Ceza İnfaz Kurumlarının Web Sitelerinin Personel ve Mahkum Yakınları Tarafından Kullanılabilirliğinin İncelenmesi; Elazığ Ceza İnfaz Kurumları Web Siteleri Örneği. *Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi*, 9 (18), 27-36. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/had/issue/73198/1176346>

- Altaş, Ü. (2007). *Haber Alma Hakkı ve Medya: Cezaevi Operasyonları Örneği*. [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Altundış, A. (2019). *Medyanın Dili, Madunun Temsili ve Biyopolitika: 2000 Ölüm Orucu Üzerine Bir İnceleme*. [Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Bayın, G. (2015). Türkiye’de Sağlık Turizmi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İçerik Değerlendirmesi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2015 (1), 49-55.
- Beyazıt, U. (2015). Çocuk İstismarı Konusunda Türkiye’de Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 1. *Ulusal Sağlık Bilimleri Kongre Kitabı*.
- Bahar, H. İ. (2010). Hapishaneler, Sorunlar ve Çözüm Arayışları. E. G. Naskali ve H. O. Altun (ed.), *Hapishane Kitabı* içinde (s.41-58). Kitabevi.
- Balcı, Ş. (2022). Türk Hapishane Filmlerinde Tahakküm Ve Direniş. *İstanbul Arel Üniversitesi İletişim Çalışmaları Dergisi*, 10 (22), 309-339. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/isaucder/issue/74168/1188671>
- Clemmer, D. (1958) *The Prison Community*. Rinehart.
- Çelik, O. & Canoğlu, M. (2019). Ulakbim Veri Tabanında Sürdürülebilir ve Çevreci Pazarlama Konusunda Yayınlanmış Makalelerin Bibliyometrik Analizi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:28 Sayı:3, 24-36 . DOI: 10.35379/cusosbil.634679
- Çetinkaya, G. (2011). Türkiye’de Rekreasyon Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi (1985-2010 Dönemi). *Sport Sciences*, 6 (1), 13-24.
- Demir, E. (2018). Antropoloji Alanındaki Yayınların Bibliyometrik Analizi. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, ANARŞAN Sempozyumu Özel Sayısı*, Ekim 2018, Cilt 11 Sayı 2, ss. 1512-1527.
- Demirbaş, T. (2010). Hürriyet Bağlayıcı Cezaların ve Cezaevlerinin Evrimi. E. G. Naskali ve H. O. Altun (ed.), *Hapishane Kitabı* içinde (s.3-40). Kitabevi.
- Demircan, C. (2014). Çocuk Edebiyatı Konulu Lisansüstü Çalışmalar İle İlgili Bir Durum Araştırması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0 (13).
- Ellegaard, O. & Wallin, J. A. (2015). The bibliometric analysis of scholarly production: How great is the impact? *Scientometrics*, 105(3). DOI:[10.1007/s11192-015-1645-z](https://doi.org/10.1007/s11192-015-1645-z).
- Foucault, M. (2005). *Entelektüelin siyasi işlevi*. (Ergüden, I., Keskin F. ve Akınhay, O. Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Foucault, M. (2015). *İktidarın Gözü*. (Ergüden, I. Çev.). Ayrıntı Yayınları.
- Foucault, M. (2017). *Hapishanenin doğuşu*. (Kılıçbay, M. A. Çev.). İmge Yayınevi.
- Giddens, A. (2012). *Sosyoloji*. İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- Gün, G. (2016). Türkiye Sineması’nda Hapsedilmişliğin Güncel Temsilleri: Abluka ve Sarmaşık. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, (24), 101-118. DOI: 10.16878/gsuilet.258973
- Güngör, B. (2018). Hükümlülerin Haberleşme Hürriyetine Anayasa Mahkemesinin Yaklaşımı. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, (12), 0-0. DOI: 10.18771/mdergi.497017
- Karan, C. (2013). Cezaevlerindeki Din Hizmetleri ve Mahkûmlarla İletişim Dili (Nevşehir E Tipi Kapalı Cezaevi Örneği). *Diyanet İlmî Dergi* 49(1), 107-122.
- Kılıç, H. (2017). *Ceza infaz kurumlarının kurumsal imajı: Gazete haberleri bağlamında bir analiz*. [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kırmızı, H. (2022). *Ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlülerin geleneksel medya kullanım biçimleri (Sakarya Ferizli L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu örneği)*. [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.

- Kumbasar, B. (2019). Halkla İlişkiler Literatüründe Sağlık İletişimi Araştırmaları: 1992 – 2018 Yılları Arasında Yayımlanmış Makalelere Yönelik Bir İnceleme. *Kurgu, Prof. Dr. Alâeddin Asna Anısına Yeni Zamanlar ve Halkla İlişkiler Sempozyumu Özel Sayısı*, 50-60. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kurgu/issue/54877/752381>
- Maktav, H. (2019). Türkiye Sinemasının Cezaevleri, *sinecine: Sinema Araştırmaları Dergisi*. 8 (1), 7-38. DOI: 10.32001/sinecine.536701
- Odabaşı, M. (2022). *Hapishanesiz Toplum Anlayışı Bağlamında Türkiye Yazılı Basınında “Cezaevi” Haberlerinin Temsili: Hürriyet, Sözcü Ve Sabah Gazeteleri Örneği*. [Yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Okubo, Y. (1997). *Bibliometric Indicators and Analysis of Research Systems: Methods and Examples*. OCDE/GD.
- Osmanoğlu, B. & Parlak, O. E. (2021). Mahpusların Aileleri ve Yakınlarıyla Görüşme Hakkı. *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 18 (1), 237-290. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/yuhfd/issue/60648/894831>
- Othmani, A. (2003). *Hapishaneden Çıkış: Dünyadaki Cezaevi Sistemlerinde Reform Mücadelesi* (I. Ergüden, Çev.). Metis Yayıncılık.
- Ökten, A. & Akman, E. (2018). Türkiye’de Yönetişim Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin İçerik Analizi (2000-2016). *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 32 (4), 1027-1045.
- Örs, F. & Çillioğlu Karademir, A. (2021). Duygusal Zeka ve Tükenmişlik: Bibliyometrik Bir Çalışma. *Journal of Vocational and Social Sciences of Turkey*, Yıl: 3, Sayı: 7, Aralık 2021, s.1-15.
- Özsoy, M., (2018). Foucaultcu Bir İktidar Analizi: Türkiye’de Hapishanelerde İletişimsel Süreçler. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, 28, 257-277. DOI: 10.16878/gsuilet.436055
- Özsoy, M. (2015), *Foucault’nun iktidar analizi bağlamında Türk sinemasından filmler ve görüşmelerle hapishane pratiği*. [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Özturan S. & Baş, F. (2020). Türkiye’de Eğitim Dergilerinde Yayımlanan Problem Temalı Makalelere Yönelik Bir İçerik Analizi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40 (3), 1105-1135. DOI: 10.17152/gefad.565265
- Santaş, F. (2017). Sağlık Ekonomisi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (19), 85-93.
- Saygın, A. U. (2020). *Mahkûmların Medya Kullanımı ve Hapishanelerdeki İletişim Pratikleri*. [Doktora tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Slattery, M. (2008). *Sosyolojide Temel Fikirler*. Sentez Yayıncılık.
- Somçağ, H. (2018). Boncuk İşi (Hapishane İşi) Sayalardan Üretilen Ayakkabılar: Mehmet Akbacakoğlu Koleksiyonundan. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6 (15), 489-500. DOI: 10.33692/avrasyad.510107
- Sonsel, Ö. (2018). Türkiye’de Viyola Alanında Yazılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (47), 340-359.
- Şahin, M. & Görgülü Aydoğdu, A. (2020). Twitter Gazeteciliği ile İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi Etkileşim*, (6), 10-35.
- Toraman, A. & Aslantaş Ateş, B. (2020). Sağlık Alanında Maliyet ile İlgili Yayımlanmış Makalelerin Bibliyometrik Analizi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (4), 151-162. DOI: 10.18037/ausbd.845760
- Yurdakal, İ. (2018). Metinlerarası ve Metinlerarasılık Konusunda Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 3 (3), 80-93.
- Zeren, D. & Kaya, N. (2020). Dijital Pazarlama: Ulusal Yazının Bibliyometrik Analizi. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (1), 35-52. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/cagsbd/issue/55510/760038>

EXTENDED SUMMARY

According to Foucault, with the transition to disciplinary power, knowledge has become the most basic element of power. This new understanding of power, which is fed and revealed by knowledge, uses various techniques and mechanisms. One of these techniques is discipline; One of the mechanisms is prisons. One of the social institutions in which disciplinary techniques were developed was prisons. With the use of information systems in prisons, those who were closed have become the object of information as a result of constant surveillance, and prisons have evolved into a place of correction and education, as well as punishment. The normalization function of the prisons is realized by the internalization of the norms created by discourses and rules, that is, knowledge areas by the people who are closed.

In the literature, there are studies conducted by examining postgraduate theses and academic articles in different fields. Studies on the collection and classification of existing postgraduate theses and articles give a general view of the studies in the field. In this study, it was aimed to examine the postgraduate theses and academic articles written on the subject of prison and to determine their general tendencies.

In this study 184 graduate theses which can be accessed from the National Thesis Center of the Council of Higher Education (YÖK) and 64 academic articles which can be accessed from Dergi Park article data base were analyzed and the bibliometric analysis of the thesis with the words “prison”, “jail” and “penal institution” in the studies’ titles was made. 184 graduate theses and 64 articles on which the research was conducted were examined according to various categories such as the year and the department they were made, the language in which they were written, the research method and data collection technique they were used, the fields of study that they were focused, and the title of the article writer and thesis advisor who were consulted.

When we look at the findings of the research, it has been observed that the word “prison”, which belongs to the official discourse, is used more frequently than the other synonyms of the word “prison”. Secondly, it is seen that theses were mostly studied at master’s level. The first postgraduate thesis on prison was written in 1990 and in the six years following 2015, the postgraduate theses written increased to double digits. Another finding of the study is 157 of 184 theses, that is the vast majority of them, were written in Turkish language. When we look at the titles of the supervisors of the theses written, we see that 34.78% of the theses were carried out by Prof. Dr. titled academicians which is a majority among other titles. Moreover, postgraduate studies have been conducted in 80 different universities. In addition, it has been seen that 21 of these universities are foundation universities; 59 of them are state universities. When we look at the distribution of the institutes where the theses were written, it is seen that 130 theses (70.65%) were written in the departments under the Social Sciences Institute. While the number of theses written in the Institute of Health Sciences is 17 (9.24%), this number appears as 15 (8.15%) in the Institute of Science. 19 of the studies conducted were Sociology (10.32%); 17 of them were made in the Department of History (9.24%). While 14 theses (7.60%) were written in the psychology department, 13 (7.06%) were written in the Social Services department. Also, it is seen that most of the written theses (57.06%) were studied with qualitative methods. When the written theses are analyzed according to data collection techniques, 66 theses (35.86%) were made by reviewing literature while 45 theses (24.45%) using the scale and 35 theses (19.02%) were made interview for collection data. In the study, it was seen that the most thesis was made in the field of prisoner psychology (19.56%). The number of theses studied in the field of prison history is 26 (14.13%).

When we look at the academic articles on prison, it is seen that the most studies (10) were done in 2020 (15,62%) and the interest of researchers on the subject increased after 2014. (10,11%). Of the 64 articles written, 60 (93.75%) were written in Turkish and 56 (87.50%) of these articles were published in journals in the field of social sciences. Most of the academic articles on prison (70.31%) were written by a single author. When we look at the distribution of the article authors according to their titles in the articles, it is seen that the most of the studies are done by academicians with the title Dr. Faculty Member (15.73%), Associate Professor (12.35%) and Prof. Dr. 50 (78.12%) of the articles on prison were studied using qualitative methods. While only one article was studied with mixed methods; 13 of them (20.32%) were handled with quantitative methods. 48 (75%) of the 64 articles were not subject to any field research and were written with the information obtained by the authors by scanning the sources. Apart from the literature review, the most frequently used data collection techniques were questionnaire (6) with 9.37% and scale and interview (3) with 4.68%. Prison history was studied in 21 (32.81%) of 64 articles. Prison

literature (14.05%) draws attention as the second most studied subject. While studies on prison management are 10.94%, articles on prison conditions constitute 9.37% of the total rate.

When we look at the communication-oriented prison studies published in communication-themed journals in the Dergi Park database, it has been determined that the prison issue is mostly analyzed through movies. It has been determined that the postgraduate theses written under the roof of the Faculty of Communication, focusing on prison and communication, are mostly studied in the journalism department and analyzes are made on the newspaper news.

Although the examination of postgraduate theses and academic articles around a limited number of variables is a limitation of this study, it is thought that it can provide a general perspective to researchers who are considering doing scientific work on the same subject. It can be considered as the recommendation of this study that studies similar to this study focusing on the prison phenomenon should be conducted in certain periods and compared with previous studies. It is thought that the fact that prisons, which is a sociological fact, continue to attract academic attention, will help the efforts to understand the society.